

روان‌شناسی

- مقایسه اثر درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی و شناخت‌درمانی گروهی بر هیجان‌های مثبت و منفی و فرایندهای تنظیم‌هیجان

دکتر مهدی سلمانی
 دکتر پروانه محمدجانی
 دکتر بهروز دولتشاهی
- رابطه تعارض و سرریزشدگی کار - خانواده با شکایات جسمانی با توجه به نقش واسطه‌ای اضطراب کار

دکتر محسن گل‌پرور
 احسان صادقی
- مقایسه حالات عاطفی آرمانی و واقعی در افراد وابسته به مواد افجونی و غیرمعتادان و رابطه آنها با ویژگی‌های شخصیت

دکتر سید سعید بورنقاش‌نهرتی
 عنایت‌الله زمان‌پور
 مریم نصری‌تاج‌انادی
 هانیبه رحیم‌جمارونی
- اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی

اعظمه‌السادات حسینی‌کافی‌آبادی
 دکتر مرتضی امیدیان
- اثربخشی مقابله‌درمانگری بر کاهش مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان پیش‌دبستانی و نیندگی مادران آنها

دکتر مریم روشن
- پژوهش‌های بهداشت روانی: مطالعه‌ای نظام‌مند

دکتر حمید پورشریفی
 دکتر فریبا زرانی
- گزارش‌های کوتاه از پژوهش‌های بالینی

● گزارش و خبر
- معرفی کتاب و مجله

● اطلاعیه‌ها

Founder & Editor: Reza Zamani, Ph.D.**Editorial Board:**

Dolatabadi, Shiva, Ph.D.
 Gangie, Hamze, Ph.D.
 Guilani, Bijan, Ph.D.
 Kiamanesh, Ali-Reza, Ph.D.
 Mehryar, Amir H., Ph.D.
 Mohammadkhani, Parvaneh, Ph.D.
 Saif, Ali-Akbar, Ph.D.
 Shokr-Kon, Hossein, Ph.D.

Consultants for this Issue:

Abedi, Mohammad Reza, Ph.D.	Izanloo, Balal, Ph.D.
Aghebati, Asma, Ph.D.	Khalilzadeh, Noorolah, Ph.D.
Alkbari-Zardkhaneh, Saeed, Ph.D.	Mehrabi Kooshki, Hossein Ali, Ph.D.
Arjmandnia, Ali Akbar, Ph.D.	Mohammadi, Abolfazl, Ph.D.
Attari, Yousef Ali, Ph.D.	Mohammadi, Seyyed Davood, Ph.D.
Azkhosh, Manoochehr, Ph.D.	Molavi, Hussein, Ph.D.
Bayrami, Mansour, Ph.D.	Monirpoor, Nader, Ph.D.
Darvish, Mehdi, Ph.D.	Nikoogoftar, Mansooreh, Ph.D.
Dolatshahi, Behrooz, Ph.D.	Omidian, Morteza, Ph.D.
Farzad, Valiollah, Ph.D.	Rahimian Bongar, Eshagh, Ph.D.
Gholamali Lavasani, Masoud, Ph.D.	Shahidi, Shahriar, Ph.D.
Ghorbani, Mohammad, Ph.D.	Zahrakar, Kiyanoush, Ph.D.
Guilani, Bijan, Ph.D.	Zargar, Yadollah, Ph.D.

Special Consultant: Jalily, Amir, M.A. , M.D.**Statistic Consultant: Soleimani, Mehdi, Ph.D.****Executive Manager: Faraji, Parisa, M.A.****Assistants: Davarpanah, Foruzandeh, M.A.
 Mohammad Sarraf Kordi, Hamideh, M.A.**

شماره‌های روان‌شناختی (شورای دبیران):

- دکتر شیوا بهمن‌آبادی، دانشگاه علامه طباطبائی
- دکتر علی‌اکبر سیف، دانشگاه علامه طباطبائی
- دکتر حسین سکرکن، دانشگاه شهید چمران
- دکتر علیرضا کیمنش، دانشگاه خوارزمی
- دکتر حمزه گنجی، دانشگاه آزاد اسلامی
- دکتر بیژن گیلانی، دانشگاه تهران
- دکتر پروانه محمدخانی، دانشگاه علوم پزشکی و پزشکی
- دکتر امیرحسین مهربان، دانشگاه سراسر

صاحب انتشار، مدیر مسؤول، و سردبیر:

دکتر رضا رمانی، دانشگاه تهران

مشاور و سردبیر:

مشاور آمار در این شماره، دکتر مهدی سلیمی

مدیر اجرایی، پروینا فرجی

ویراستار، فروزنده ذریه‌پناه

همکار، حمیده محمدصراف‌کردی

دو فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناختی

تألیف علمی - پژوهشی، مویخ ۱۳۷۲:۳۱۲، ۱۳۸۲:۴۱۶

۱۳۹۲:۸۸ و ۱۳۸۹:۳۷۲

شماره پروانه انتشار: ۱۰۲۳۸۸۲

ای. اس. اس. ان. ۱۰-۱۶-۹۶۱۶

شماره پین در پی: ۲۸

جواب آمدنی، خیابان ناصرخسرو، کوی خندانده؛

تلف: ۳۳۱۱۵۰۹۰

صفحاتی مینویسید، خیابان ناصر خسرو، کوی خندانده، کوی چاپخانه

تلف: ۳۳۹۰۸۶۸۵

بارخ انتشار این شماره: اسفند ۱۳۹۵

تک شماره: ۲۵۰۰۰ ریال

برای اشتراک ۴ مجلد با هزینه پست: ۹۵۰۰۰ ریال

برای دانشجویان، اعضای انجمن روان‌شناسی ایران،

و پژوهشگانه علوم شناختی: ۸۰۰۰۰ ریال

مشاوران این شماره به ترتیب حروف الفبا:

- دکتر عن کرار جعفری، دانشگاه تهران
- دکتر منوچهر ازجوش، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی
- دکتر سعید اکبری زیدخانی، دانشگاه تهران
- دکتر مرتضی میدان، دانشگاه یزد
- دکتر یلان ایوانلو، دانشگاه خوارزمی تهران
- دکتر منوچهر سرابی، دانشگاه تبریز
- دکتر نیر... جلیری، ده دانشگاه پیام نور، واحد ارومیه
- دکتر مهدی تروپس، سرخان منیرت و برنامه‌ریزی
- دکتر بهروز دولتعلی، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی
- دکتر اسحاق رحیمیان مکر، دانشگاه سمنان
- دکتر ندا زرقی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر کیانوش بهراکاز، دانشگاه خوارزمی تهران
- دکتر شهریار شهیدی، دانشگاه شهید بهشتی
- دکتر محمدرضا عابدی، دانشگاه اسماعیل
- دکتر اسد عاقبتی، دانشگاه علوم پزشکی ایران
- دکتر نوسیملی عطاری، دانشگاه شهید چمران اهواز
- دکتر مسعود علامتی لاسانی، دانشگاه تهران
- دکتر ولی آزاده، دانشگاه خوارزمی تهران
- دکتر محمد آفرین، دانشگاه آزاد واحد یزد
- دکتر بیژن گیلانی، دانشگاه تهران
- دکتر ابوالفضل محمدی، دانشگاه علوم پزشکی تهران
- دکتر سید نازده محمدی، دانشگاه علوم پزشکی قم
- دکتر ناصر منیرپور، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم
- دکتر حسین مولوی، دانشکده اسماعیل
- دکتر حسینعلی میرلی کوشکی، دانشگاه اسماعیل
- دکتر منصوره نیکونفطار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز

(نامه شده است)

PsychIN(X), ISC, SID

نشانی: تهران، تویین کردستان، بعد از پل حکیمیه،
ج ۳۷ غربی، ۲۰ متری اول، ج ۲۵
پلاک ۱۸، طبقه دوم

مستوفی پستی: ۱۴۱۵۵ ۵۱۹۱

تلف: ۸۸۲۵۰۸۵۸

research psychological@gmail.com

Psychological Research

Vol. 19, No. 2

Winter, 2017

Psychological Research is a bilingual
journal; Abstracts of the articles
are in Persian and English

Subscription rates (four issues)

Institutions: \$48.00

Individuals: \$28.00

Students: \$16.00

Note: For More information please refer to the subscription form.

Address: P.O.Box: 14155-5191, Tehran, Iran

Tel: (0098-21)88350858

**Published in Cooperation with the Iranian
Psychological Association (IPA)**

فهرست

* پژوهش

- مقایسه اثر درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی و شناخت‌درمانی گروهی بر همجان‌های مثبت و منفی و فرایندهای تنظیم‌هیجان
۷ دکتر مهدی سلیمانی
دکتر پروانه محمدخانی
دکتر بهروز دولشاهی
- رابطه تعارض و سرریزشدگی کار - خانواده با شکایات جسمانی با توجه به نقش واسطه‌ای اضطراب کار
۲۸ دکتر محسن گل‌پرور
احسان صادقی
- مقایسه حالات عاطفی آزمونی و واقعی در افراد وابسته به مواد آبیونی و غیرمعتادان و رابطه آنها با ویژگی‌های شخصیت
۴۷ دکتر سیدسعید پورنقاش تهرانی
عنایت‌انه زمان‌پور
مریم نصری‌ناج‌آبادی
هانیه رحیم‌جمرونی
- اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی
۷۰ اعظم‌السادات حسینی کلفی‌آبادی
دکتر مرتضی امبدان
- اثربخشی مقابله‌درمانگری بر کاهش مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان پیش‌دبستانی و تنیدگی مادران آنها
۸۶ دکتر مریم روشن
- پژوهش‌های بهداشت روانی: مطالعه‌ای نظام‌مند
۱۰۳ دکتر حمید پورشریفی
دکتر فریبا زرانی

مترجم

* گزارش‌های کوتاه از پژوهش‌های بالینی

- اهمیت دستیابی به اطلاعات از منابع متعدد در هنگام تشخیص و مدیریت اختلال ADHD در کودکان
۱۱۶ امین میرموسوی
- گزارش و خبر
۱۱۸
- معرفی کتاب و مجله
۱۳۱
- اطلاعیه‌ها
۱۴۷

• Effectiveness of Coping Therapy in Reducing Behavioral-Emotional Problems of Children and Maternal Stress of Their Mothers	86	Maryam Roshan, Ph.D.
• Mental Health Research: A Systematic Review	103	Hamid Poursharifi, Ph.D. Fariba Zarani, Ph.D.
* Clinician's Research Digest		
• The Importance of Obtaining Information from Multiple Informants When Diagnosing and Managing ADHD in Children	116	Amin Mir Mousavi, M.A.
* Reports and News		
118		
* Books and Journals		
121		
* Announcements		
127		

Table of Contents

* Research Reports:

• Comparison of the Effect of Group Behavioral Activation Treatment and Group Cognitive Therapy on Positive and Negative Emotions, and Emotional Regulation Processes	7	Mehdi Soleimani, Ph.D. Parvaneh Mohammadkhani, Ph.D. Behrooz Dolatshahi, Ph.D.
• Relationship of Work-Family Conflict and Spillover with Psychosomatic Complaints Considering the Mediating Role of Work Anxiety	28	Mohsen Golparvar, Ph.D. Ehsan Sadeghi, M.A.
• Comparison of the Ideal and Actual Affective States of Opiate-Dependent Addicts and Non-Addicts and their Relationship to Personality Characteristics	47	S. Said Pournaghash Tehrani, Ph.D. Enayatollah Zamanpour, M.A. Maryam Nasri Tajabadi, M.A. Hanieh Rahim Jamarouni, M.A.
• Effectiveness of Social Problem Solving Strategies Training on Self-esteem in Second Grades of Guidance Schools Female Students	70	Azam A. Hosseini Kafi Abadi, M.A. Morteza Omidian, Ph.D.

مقایسه اثر درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی و شناخت‌درمانی گروهی بر هیجان‌های مثبت و منفی و فرایندهای تنظیم‌هیجان

Comparison of the Effect of Group Behavioral Activation Treatment and Group Cognitive Therapy on Positive and Negative Emotions, and Emotional Regulation Processes

Mehdi Soleimani, Ph.D.*

Tehran University of Medical Sciences

Parvaneh Mohammadkhani, Ph.D.

University of Social Welfare and Rehabilitation sciences

Behrooz Dolatshahi, Ph.D.

University of Social Welfare and Rehabilitation sciences

دکتر مهدی سلیمانی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر پروانه محمدخانی

دانشگاه علوم‌پهزیستی و توان‌بخشی

دکتر بهروز دولتشاهی

دانشگاه علوم‌پهزیستی و توان‌بخشی

چکیده: هدف از پژوهش حاضر، مقایسه اثر درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی و شناخت‌درمانی گروهی بر هیجان‌های مثبت و منفی و فرایندهای تنظیم هیجان بود. شرکت‌کنندگان ۲۷ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های تهران با علائم افسردگی و اضطراب فرونشانی بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و سپس به‌طور تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. یک گروه تحت ۸ جلسه درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی قرار گرفتند و گروه دیگر در ۸ جلسه شناخت‌درمانی گروهی شرکت کردند. شرکت‌کنندگان پیش از درمان و پس از درمان مقیاس عاطفه مثبت و عاطفه منفی (PANAS) و پرسشنامه تنظیم هیجان (ERQ) را تکمیل کردند. نتایج نشان می‌دهند که به لحاظ افزایش هیجان‌های مثبت، درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی تفاوت معناداری با شناخت‌درمانی گروهی دارد ولی از نظر هیجان منفی تفاوت معناداری بین این دو درمان دیده نمی‌شود. از نظر فرایندهای تنظیم هیجان تفاوت‌هایی بین این دو درمان مشاهده شد.

Abstract: The purpose of the present study was to compare the effect of group behavioral activation treatment (BA) and group cognitive therapy (CT) on positive and negative emotions and emotional regulation processes. The sample consisted of 27 university students with subsyndromal anxiety and depressive symptoms who were selected through purposeful sampling and then were randomly assigned to two groups. One group received 8 sessions of BA and the other group received 8 sessions of CT. Participants completed the Positive Affect and Negative Affect Scale and the Emotional Regulation Questionnaire before and after the treatments. Results indicated that BA was superior to CT on increasing positive emotions but the both treatments were equal on decreasing negative emotions. There were some differences between the both treatments in emotional regulation processes.

کلیدواژه‌ها: درمان فعال‌سازی رفتاری گروهی؛ شناخت‌درمانی؛ هیجان‌های مثبت و منفی؛ تنظیم هیجان

Keywords: group behavioral activation treatment; group cognitive therapy; positive & negative emotions; emotional regulation

رابطه تعارض و سرریز شدگی کار - خانواده با شکایات جسمانی
با توجه به نقش واسطه‌ای اضطراب کار

Relationship of Work-Family Conflict and Spillover with
Psychosomatic Complaints Considering the
Mediating Role of Work Anxiety

Mohsen Golparvar, Ph.D.*

Islamic Azad University of Esfahan

Ehsan Sadeghi, M.A.

Islamic Azad University of Esfahan

دکتر محسن گل‌پرور

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان

احسان صادقی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان

چکیده: این پژوهش با هدف تعیین رابطه تعارض و سرریز شدگی کار - خانواده با شکایات جسمانی با توجه به نقش واسطه‌ای اضطراب کار اجرا شد. این پژوهش بر نمونه‌ای ۲۴۵ نفره از کارکنان یک شرکت صنعتی اجرا شد. ابزارهای پژوهش مشتمل بودند بر پرسشنامه تعارض کار - خانواده (WFCQ)، پرسشنامه سرریز شدگی کار - خانواده (WFSQ)، پرسشنامه اضطراب کار (WAQ) محقق‌ساخته، و پرسشنامه شکایات جسمانی (PSCQ). داده‌های پژوهش از طریق محاسبه ضریب همبستگی پیرسون و شیوه الگوسازی معادله ساختاری تحلیل شدند. نتایج نشان دادند که تعارض کار - خانواده و تعارض خانواده - کار با شکایات جسمانی و اضطراب کار دارای رابطه مثبت و معنادارند ($P < 0.01$)، سرریز شدگی مثبت خانواده - کار با شکایات جسمانی و اضطراب کار رابطه منفی و معنادار دارند ($P < 0.05$)، و اضطراب کار با شکایات جسمانی دارای رابطه مثبت و معنادار است. نتایج الگوسازی معادله ساختاری و تحلیل واسطه‌ای (میانجی) نیز نشان داد که اضطراب کار در رابطه تعارض خانواده-کار با شکایات جسمانی، متغیر واسطه‌ای پاره‌ای است.

Abstract: The purpose of the current research was to investigate the relationship of work-family conflict and spillover with psycho-somatic complaints by considering the role of work anxiety. The research method was correlational and the sample consisted of 254 employees of an industrial company. Research instruments included Work-Family Conflict Questionnaire (WFCQ), Work-Family Spill-over Questionnaire (WFSQ), Psychosomatic Complaints Questionnaire (PCQ), and Work Anxiety Questionnaire (WAQ), (researcher made). Data were analyzed using Pearson's correlation coefficient and structural equation modeling (SEM). Results revealed that there is a positive significant relationship between work-family and family-work conflict with psychosomatic complaints and work anxiety ($P < 0.01$), negative significant relationship between positive family-work spill-over with psychosomatic complaints, and work anxiety ($P < 0.05$). Also, results showed that there is a positive significant relationship between work anxiety and psychosomatic complaints. Results of the structural equation modeling with mediation analysis also showed that work anxiety is a partial mediator in the relationship of family-work conflict with psychosomatic complaints.

کلیدواژه‌ها: تعارض کار - خانواده؛ سرریز شدگی کار - خانواده؛ اضطراب کار؛ شکایات جسمانی

Keywords: group behavioral activation treatment; group cognitive therapy; positive & negative emotions; emotional regulation

مقایسهٔ حالات عاطفی آرمانی و واقعی در افراد وابسته به مواد افیونی و غیرمعتادان و رابطه آنها با ویژگی‌های شخصیت

Comparison of the Ideal and Actual Affective States of Opiate-Dependent Addicts and Non-Addicts and Their Relationship to Personality Characteristics

S. Said Pournaghash Tehrani, Ph.D.*

University of Tehran

Enayatollah Zamanpour, M.A.

University of Allameh Tabataba'i

Maryam Nasri Tajabadi, M.A.

University of Tehran

Hanieh Rahim Jamarouni, M.A.

University of Alzahra

دکتر سید سعید پورنقاش تهرانی

دانشگاه تهران

عنایت‌اله زمان‌پور

دانشگاه علامه طباطبائی

مریم نصری تاج‌آبادی

دانشگاه تهران

هانیه رحیم‌جمارونی

دانشگاه الزهرا

چکیده: پژوهش حاضر با هدف بررسی حالات عاطفی واقعی و آرمانی در دو گروه وابسته به مواد افیونی و غیرمعتاد و نیز رابطه آنها با ویژگی‌های شخصیتی در دو گروه مذکور انجام شد. پژوهش از نوع پس‌رویدادی است و جامعه آماری آن متشکل است از کلیه افراد وابسته به مواد افیونی که در سال ۱۳۹۱ به مراکز خودمعرف ترک و بازتوانی اعتیاد شهر تهران مراجعه کرده بودند. نمونه پژوهش از ۳۰ نفر از این معتادان به مواد افیونی تشکیل می‌شود. گروه غیرمعتادان نیز ۳۰ نفر هستند که پس از آنکه با گروه معتاد به‌لحاظ سن، همتاسازی گردیدند، به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. هر دو گروه به شاخص ارزیابی عاطفه (AVI) و پرسشنامه سرشت و منش (TCI) پاسخ دادند. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و MANOVA مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. بین این دو گروه در تمامی خرده‌مقیاس‌های AVI آرمانی، به جز خرده‌مقیاس HA، و نیز خرده‌مقیاس‌های P، LA، و N در پرسشنامه AVI واقعی، و همچنین در خرده‌مقیاس‌های NS، RD، و SD از پرسشنامه شخصیت TCI تفاوت معناداری در سطح اطمینان ۰/۰۵ وجود دارد. همچنین، در غیرمعتادان، بین تمامی خرده‌مقیاس‌های مشابه AVI واقعی و آرمانی همبستگی معناداری وجود دارد. به جز بین دو خرده‌مقیاس LAN و HAN. بین هیچ‌کدام از خرده‌مقیاس‌های مشابه در گروه معتادان همبستگی معناداری دیده نمی‌شود. به این ترتیب، بین افراد وابسته به مواد افیونی و افراد غیرمعتاد از نظر حالات عاطفی واقعی، آرمانی، و برخی ویژگی‌های شخصیتی تفاوت وجود دارد.

Abstract: The purpose of this study was to assess the ideal and actual affective states of opiate-dependent addicts and non-addict group and their relationship to personality characteristics. The retrospective research method was used in the present study. The statistical population consisted of all opiate-dependent individuals who themselves had referred to rehabilitation centers in Tehran in 2012. A sample of 30 opiate-dependents was chosen. Also, 30 non-addicts were selected by convenience sampling who were matched on age. The two groups filled out Affect Valuation Index (AVI) and Temperament and Character Inventory (TCI). Analyzing the data showed that there was a significant difference between the two groups in all subscales of the AVI (ideal) except for the subscale of HA. Also, significant differences were observed between the two groups in the subscales of P, LA, and N of actual AVI. Furthermore, there were significant differences in the NS, RD, and SD subscales of TCI. Regarding the differences between the addict and non-addict groups, significant differences existed in all subscales of actual AVI and ideal AVI except for the LAN and HAN subscales. In short, in terms of ideal and actual affective states and personality characteristics, there were differences between opiate-dependent individuals and non-addict groups.

کلیدواژه‌ها: حالت عاطفی آرمانی؛ حالت عاطفی واقعی؛ شاخص ارزیابی عاطفه؛ پرسشنامه سرشت و منش

Keywords: ideal affective state; actual affective state; Affect Valuation Index; Temperament and Character Inventory

صفحات ۴۷-۶۹

اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی

Effectiveness of Social Problem Solving Strategies Training on Self-esteem in Second Grades of Guidance Schools Female Students

Azam A. Hosseini Kafi Abadi, M.A.*

Yazd Education Organization

Morteza Omidian, Ph.D.

Shahid Chamran University of Ahvaz

اعظم‌السادات حسینی کافی آبادی

اداره کل آموزش و پرورش استان یزد

دکتر مرتضی امیدیان

دانشگاه شهید چمران اهواز

چکیده: این پژوهش، با هدف بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی بر عزت‌نفس دانش‌آموزان شهر یزد انجام شد. روش پژوهش، نیمه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون و با گروه آزمایش، گروه کنترل (بدون مداخله)، و پلاسیبوی روان‌شناختی (مداخله‌ای جز راهبردهای حل مسئله اجتماعی) بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع راهنمایی شهر یزد تشکیل می‌دادند که در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۱ مشغول به تحصیل بودند. نمونه پژوهش ۶۷ نفر بود (۲۰ نفر آزمایش، ۲۷ نفر پلاسیبوی روان‌شناختی، و ۲۰ نفر کنترل) که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در متغیر عزت‌نفس از هر سه گروه پیش‌آزمون به عمل آمد. سپس، گروه آزمایش در ده جلسه ۶۰ دقیقه‌ای تحت آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی قرار گرفتند. پس از اعمال مداخله آزمایشی، از هر سه گروه پس‌آزمون به عمل آمد. جهت سنجش عزت‌نفس از پرسشنامه عزت‌نفس کوپر - اسمیت استفاده شد. نتایج تحلیل کوواریانس یک‌راهه و آزمون تعقیبی بن‌فرونی نشان دادند پس از مداخله، در مقایسه با گروه کنترل و پلاسیبو، میانگین تعدیل‌شده نمره‌های عزت‌نفس در سطح $P < 0.001$ و خرده‌مقیاس‌های آن، عزت‌نفس کلی و عزت‌نفس تحصیلی دانش‌آموزان گروه آزمایش افزایش یافته است، اما پس از مداخله، میانگین تعدیل‌شده نمره‌های عزت‌نفس اجتماعی و عزت‌نفس خانوادگی دانش‌آموزان گروه آزمایش افزایش نیافته است. نتیجه آنکه، با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان گفت آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی موجب افزایش عزت‌نفس شده است. بنابراین، از این روش می‌توان به‌منزله یکی از روش‌های احتمالی افزایش عزت‌نفس در دوران حساس بلوغ استفاده کرد.

Abstract: This study aimed to investigate the effectiveness of training social problem solving strategies on self-esteem in second-grade guidance schools female students in Yazd. The research design was quasi-experimental with pre-test, post-test, and control group. (Without intervention) and psychological placebo group (except for intervention of social problem solving strategies). The population in this study comprised of second-grade guidance school female students in Yazd who were enrolled in school year 2012-2013. The sample of this study consisted of 67 students who were selected using multistage random cluster sampling and were assigned in three groups (experimental: N=20, control: N=20, and psychological placebo: N=27). As for self-esteem a pre-test was performed in all the experimental, control and placebo groups. Social problem solving strategies training was performed on experimental group in 10 sessions 60 minutes each. Following the experimental intervention, self-esteem of the three groups were measured again. Cooper Smith Self-esteem Inventory was used for measuring self-esteem. Analysis of covariance and Bonferroni Post hoc test were used to check the results. The results showed that in the experimental group social problem solving strategies training increased adjusted mean scores of self-esteem scores ($P < 0.001$) and mean scores on the subscales of self-esteem, including total self-esteem and educational self-esteem, were increased. But this intervention could not increase adjusted mean scores of family self-esteem and social self-esteem. According to the research findings, social problem solving strategies training increased self-esteem. So this method can be used as one of the possible ways to increase self-esteem in the critical period of puberty.

کلیدواژه‌ها: آموزش راهبردهای حل مسئله اجتماعی؛ عزت‌نفس؛ دانش‌آموزان

Keywords: social problem solving strategies training; self-esteem; students

صفحات ۷۰-۸۵

اثربخشی مقابله درمانگری بر کاهش مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان پیش‌دبستانی و تنیدگی مادران آنها

Effectiveness of Coping Therapy in Reducing Behavioral-Emotional Problems of Children and Maternal Stress of Their Mothers

Maryam Roshan, Ph.D.*

Payam Noor University of Tehran

دکتر مریم روشن

دانشگاه پیام‌نور تهران

چکیده: هدف پژوهش حاضر، بررسی تأثیر درمان مبتنی بر مقابله‌درمانگری بر پیشگیری از تنیدگی مادران و کاهش مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان پیش‌دبستانی است. جامعه آماری شامل کلیه کودکان ۳-۶ ساله‌ای است که در پاییز ۱۳۹۳-۱۳۹۲، در شهرستان شاهین‌دژ، تحت آموزش در مهدکودک‌های خصوصی زیر نظر سازمان بهزیستی بودند. مقیاس تنیدگی والدین در نمونه ۲۰۰ نفری از مادران اجرا شد و ۵۱ نفر از مادرانی که نمره‌های بالایی در مقیاس تنیدگی والدینی داشتند به تصادف در دو گروه آزمایشی (۲۶ نفر) و کنترل (۲۵ نفر) قرار گرفتند و به پرسشنامه مشکلات عاطفی - رفتاری کودکان پاسخ دادند. مادران گروه آزمایش در ۱۲ جلسه درمان مبتنی بر مقابله‌درمانگری شرکت کردند و سپس، از هر دو گروه پس‌آزمون گرفته شد. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که مقابله‌درمانگری، در شاخص تنیدگی مادران در گروه آزمایش از نظر آماری کاهش معناداری پدید آورده است و کودکان گروه آزمایش از کودکان گروه کنترل، مشکلات عاطفی - رفتاری کمتری نشان دادند.

Abstract: Parenting stress affects children as a source of pressure. Involvement of parents in coping therapy designed to help their children, can reduce these negative outcomes. The aim of the present study was to examine the efficacy of coping therapy in reducing parenting stress and behavioral-emotional problems in children. To do so, The Parenting Stress Index (PSI) was administered on a sample of 200 mothers. Then 51 of those who scored highest in PSI were chosen and randomly assigned to the two experimental (N=26) and control (N=25) groups. Both groups completed the Strengths and Difficulties Questionnaire. Quantitative data were analyzed using pretest-posttest, correlation coefficient, and multiple covariance analyses. Results indicated that after intervention, mothers in the experimental group showed lower level of stress, as compared to mothers in control group. Children of mothers in experimental group showed less behavioral problems than children of mothers in the control group.

کلیدواژه‌ها: تنیدگی والدینی؛ مشکلات عاطفی - رفتاری؛ مقابله‌درمانگری

Keywords: parenting stress; behavioral-emotional problems; coping therapy

پژوهش‌های بهداشت روانی: مطالعه‌ای نظام‌مند

Mental Health Research: A Systematic Review

Hamid Poursharifi, Ph.D.

University of Tabriz

Fariba Zarani, Ph.D.*

Shahid Beheshti University

دکتر حمید پورشریفی

دانشگاه تبریز

دکتر فریبا زرانی

دانشگاه شهید بهشتی

چکیده: پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت پژوهش‌های بهداشت روانی دانشجویان در ایران انجام گرفته است. برای این منظور، در بانک‌های اطلاعاتی IRANDOC، SID، IRAN PSYCH، و مجلدات ۵۱ نشریه علمی موجود در کشور، جستجوی الکترونیک و جستجوی دستی انجام گرفت. در مجموع، ۶۶۳ مقاله در پوشش زمانی سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۷ انتخاب شدند. به منظور استخراج ویژگی‌های مقالات، از پرسشنامه محقق‌ساخته، استفاده شد. تحلیل داده‌ها مبتنی بر سه محور انجام گرفت: ویژگی‌های ساختاری پژوهش‌ها، طبقه‌بندی موضوعی، و دسته‌بندی پیشنهادهای کاربردی در پژوهش‌های مورد مطالعه. نتایج نشان می‌دهند که مطالعات انجام گرفته در حوزه بهداشت روانی دانشجویان ضمن آنکه از بالندگی و حرکت به سمت رویکردهای سلامت‌نگر برخوردارند، نیازمند آنند که در آنها توجه هر چه بیشتری به موضوعات روزآمد به‌عمل بیاید و روش‌های پژوهشی پیشرفته به‌کار گرفته شوند، کیفیت مقاله‌ها ارتقاء یابد، و همچنین ارائه پیشنهادهای کاربردی و برآمده از پژوهش مورد توجه بیشتری قرار گیرد.

Abstract: The current study aimed to provide a systematic review of studies conducted between 1996 and 2009 on the college students' mental health in Iran. To do so, electronic and manual search were conducted on some databases (including SID, IRANDOC, IRANPSYCH), and 51 scientific journals. In total, 663 articles were selected and assessed with a researcher-made questionnaire. Data were analyzed from three aspects: structural features, topic classifications, and practical suggestions and recommendations. Results revealed that research conducted in the field of college students' mental health requires paying more attention to new issues, advanced research methods to improve the quality of research papers, and also offering more practical recommendations according to research findings.

کلیدواژه‌ها: بهداشت روانی؛ دانشجویان؛ مطالعه نظام‌مند؛ ایران

Keywords: mental health; college students; systematic review; Iran